

Nesmazatelné vzpomínky

Česká kultura na mě měla rozhodující vliv, říká nejslavnější balkánský filmař a absolvent pražské FAMU Emir Kusturica.

PÁTEČNÍ ROZHOVOR
str. 10–11

JAK SE STAVÍ NOVÁ PRAHA

Kdo jsou největší hráči v českých realitách? Čtete v novém magazínu E15 Premium, který vychází v pondělí 24. dubna.

CZK/EUR • 26,910 / -0,115 Kč **CZK/USD** • 25,043 / -0,058 Kč **PX** • 975,19 / +0,79 % **EUROSTOXX 50** • 3443,13 / +0,65 % **ZLATO** • 1282,10 \$ / +0,24 %

KOMENTÁŘ: ZNÁMÝ OBSAH V HEZČÍM OBALU / str. 12

Krátce

Obrat Kiwi.com se blíží dvaceti miliardám korun

Prodejce letenek Kiwi.com od založení před pěti lety stále roste. Letos očekává dle prodejů v prvním čtvrtletí nárůst obrátu na sedm set milionů eur. Firma chce posilovat vlastní značku na úkor vyhledávačů. **str. 5**

Autoprůmysl v Číně čeká revoluce

Více než dvě dekády staré opatření, které chránilo čínské výrobce automobilů, se chýlí ke konci. Další plánované uvolnění protekcionistické politiky by však mohlo naprosto změnit poměry v místním průmyslu: měla by odpadnout nutnost zakládat společné podniky s Číňany. **str. 6**

Volby ve Francii bez jasného favorita

Francouze v neděli čeká první kolo prezidentských voleb. Horkými kandidáty na postup do rozhodujícího duelu jsou Emmanuel Macron a Marine Le Penová. Panují však obavy, že žádný z adeptů na vítězství není schopen vypořádat se s problémy země. **str. 8**

V realitách skvěle vynášejí už jen sklady

Čím dál víc **českých investorů** ukládá kapitál do skladů a industriálních hal. Kancelářské budovy a nákupní centra kvůli **realitní horečce** výrazně zdražily a **výnosy** z nich **klesají**. Jednou z mála šancí na lepší výdělků jsou průmyslové nemovitosti. Ty dokážou generovat ročně i **devítiprocentní** a vyšší výnos.

BYZNYS / str. 4

 twitter.com/e15news

ARSEN LAZAREVIČ:

Žádná igelitka není zadarmo. Evropská unie ale není od toho, aby stanovovala jejich cenu!

Zápisník
Marka Schwarzmana

420 úsměvů

Uplynulý týden přinesl mnoho příležitostí k úsměvu. Nevěříte? Tak třeba namátkou: kolem napětí kvůli severokorejskému jadernému programu se stále jen mluví a nestřílí. Kometa vyhrála extraligu (a těch vtipů kolem!) a včera měl narozeniny Hitler a skoro s nikým to ani nehnulo (i když fanoušky Ortelu možná trochu budou bolet namožené pravice). Prostě pohoda.

Úsměv na tváři si včera v 16.20 určitě vykouzlili také fanoušci respirační konzumace bylin, kteří oslavili 420. Ano, světový den marihuany, kterému se díky přepisu z amerického datového stylu takto přezdívá, rovněž potěšil. Dovolím si jen takové slabší liberální povzdechnutí: škoda že si konopí nejde nijak rozumně legálně pořídit. Ne, že bych tomu holdoval, ale když už máme legalizovanou konzumaci alkoholu (který stejně jako pověstná „tráva“ ovlivňuje a při dlouhodobém užívání dokonce mění myšlení svých uživatelů), tak proč kazit huličům den?

A ještě jeden úsměv nakonec, dost možná i boдрé zajásání. Asijský olympijský výbor nedávno zařadil hraní počítačových her na pořad Asijských her 2022 jako medailový sport. To, o čem se ještě před lety jen kruté ironicky žertovalo, se stane realitou: v zástupu vy-sportovaných atletů se budou pohybovat také neforemná těla gamerů. A teď mě omluvte, jdu trénovat...

Protagonisté dne

Zdeněk BLAHUTA
ŘEDITEL SÚKL

Plak, kterému v posledních měsících čelí kvůli nedostupnosti léčebného konopí, by mohl povolít. Přihlásil se dovozce konopí ze zahraničí.

str. 3

Oliver DLOUHÝ
ZAKLADATEL KIWI.COM

Prodejce letenek od svého založení před pěti lety soustavně roste a letos v prvním čtvrtletí očekává nárůst obrátu na 700 milionů eur.

str. 5

Nicolás MADURO
VENEZUELSKÝ PREZIDENT

Venezuelský prezident řeší složitou ekonomickou situaci v zemi konfiskací majetku. Úřady tak zabavily továrnu General Motors.

str. 6

OPRAVA ZA MILIONY

Foto: tisk

VODNÍ NÁDRŽ ŠANCE na Frydecko-Místecku prochází nejrůznější rekonstrukcí ve své historii. Jejím cílem je především zvýšit bezpečnost vodního díla za případných povodní. Oprava přijde na více než 438 milionů korun a dokončena má být příští rok v červenci. Na snímku je ředitel závodu Frydek-Místek Dalibor Kratochvíl v ražené drenážní štole.

Přísnost na migranty a vojna jsou pilíře programu Realistů

■ Česko bez eura, migrantů, povinný tříměsíční vojenský výcvik pro muže a lidové veto, v němž by měli občané možnost odmítnout nechtěné zákony. Realisté představili program, s nímž chtějí ve volbách získat 20 procent hlasů.

Jana Havlígerová

Směsice toho, co tu ještě nebylo, plus opatření a nápady, po jejichž uskutečnění volají i další partaje napříč politickým spektrem. Tak se dá charakterizovat program nového uskupení Realisté, jehož mentorem je politolog Petr Robejšek.

„Nastavíme princip nulové tolerance vůči těm, kteří se dostanou na území ČR nelegálně. V případě, že přijmeme legální migranty, budeme vyžadovat, aby se zcela přizpůsobili našim kulturním a společenským pravidlům,“ to je jeden z programových pilířů strany. Tím dalším je povinný tříměsíční vojenský výcvik pro muže. Mimochodem – takový požadavek vyslovil například i zlínský hejtman z KDU-ČSL Jiří Čunek. Dobrovolně by navržený výcvik mohly absolvovat i ženy.

Některé body programu Realistů

- Odmítnutí eura.
- Patnáctiprocentní rovná daň z příjmů.
- Lidové veto na nechtěné zákony.
- Odmítnutí nelegální migrace.
- Povinný tříměsíční vojenský výcvik pro muže.
- Ústavní právo vlastnit zbraň a právo použít ji k obraně ve svém obydlí.
- Zavedení povinné angličtiny od první třídy základní školy.
- Stanovení rozsahu hrazené zdravotní péče a zavedení nadstandardu.
- Snížení důchodového pojištění pro pracující rodiny s dětmi.

Alternativou k výcviku se zbraní by byla tříměsíční veřejná služba.

Podle Realistů nyní největší hrozba nepochází z Ruska, ale Blízkého východu. Proto by chtěli upravit i ústavu, a do nejvyššího zákona doplnit ustanovení, které říká, že Česká republika je vlastní příslušníkům českého národa a příslušníkům národnostních skupin, a říká-li mezinárodní smlouva něco jiného než ústavní zákon, použije se ústavní zákon. Strana také trvá na ústavním právu

vlastnit zbraň a právu použít ji k obraně ve svém obydlí.

Ekonomická část programu zdůrazňuje především odstranění nadbytečných regulací. Podle Robejška parlament chrlí jeden zákon za druhým, a to znemožňuje vládnout. „Všichni víme, že ctít řád není v naší zemi dosud zvykem,“ prohlásil.

Strana proto počítá s tím, že za každý jeden nový zákon zruší dva jiné, aby celkový počet právních norem klesl. „Musíme přebytečné regulace odstraňovat a život zjednodušovat,“ říká tajemník Realistů, bývalý náměstek ministra vnitra Michal Moroz. Příkladem normy ke zrušení je elektronická evidence tržeb.

Pročistit „prales regulací“ by mělo i zcela nové opatření, a to lidové veto umožňující, aby většina voličů odmítla nechtěné zákony. Bude-li sesbírán určitý počet hlasů občanů, odloží se účinnost příslušné normy. Nebylo by to možné u změn ústavy či určení výše daní. „Je to snadný způsob jak zabránit, aby se politika odpoutávala od obyčejných lidí,“ tvrdí Robejšek. **NÁZORY str. 12**

Do lékáren se opět vrátí konopí

■ Během týdnů bude v lékárnách opět k dispozici léčebné konopí, očekává se ale, že bude dražší.

Adéla Čabanová

Po dvou měsících se našel dovozce, který má zájem dovézt léčebné konopí do Česka. Jak deníku E15 potvrdilo ministerstvo zdravotnictví, získal už od inspektora omamných a psychotropních látek potřebné povolení k dovozu léčebného konopí. Dodávka už touto dobou má být v České republice, do lékáren se dostane během několika týdnů. „Aktuálně je třeba vyčkat na certifikát kvality,“ vysvětlila mluvčí ministerstva Štěpánka Čechová. Jaká firma chce konopí dovážet, to neprozradila. „S ohledem na to, že se jedná o dovoz a distribuci návykové látky, nebudeme z bezpečnostních důvodů název tohoto subjektu sdělovat,“ uvedla Čechová.

Léčebné konopí není v lékárnách dostupné od začátku února. Předchozí český dodavatel nedoložil vyžado-

vané doklady. Sehnat nového českého pěstitele se Státnímu ústavu pro kontrolu léčiv nedaří. Dvě zakázky musel zrušit. Podle lidí z oboru byly podmínky pro dodavatele velmi nevýhodné.

Hlavní světový producent léčebného konopí je nizozemská firma Bedrocan. Od té k nám bylo před lety léčebné konopí dováženo, ale stálo zhruba 300 korun za gram. To je třikrát více než tuzemské konopí,

které v březnu 2016

dodala slušovic-
ká firma Elko-
plast, která
ale nedokázala sehnat potřebný certifikát.

Odborník na léčbu bolesti Radovan Hřib uvádí, že pacientům předepisoval asi půl gramu denně, tedy 15 gramů za měsíc. České konopí vyšlo pacienta na 1500 korun měsíčně, při ceně 300 korun za gram by to ale bylo 4500 korun. „Cena není u dovozu konopí nijak regulována, záleží tedy na distributorovi, za jakou cenu jej nabídne, a na lékárnách, jakou výši obchodní přírážky uplatní,“ doplňuje mluvčí Státního ústavu pro kontrolu léčiv Lucie Přinesdomová.

České konopí vyšlo pacienta na 1500 korun měsíčně, při ceně 300 korun za gram by to ale bylo

4500
korun.

Krátce

Bytová společenství získají peníze od neplatičů

Společenství vlastníků bytů možná získají přednostní právo na částečné uhrazení pohledávek na správu domů po neplatičích. Schválil to včera Senát v rámci senátorského návrhu novely, kterou poslal sněmovně k projednání.

Podmínky EET pro spolky se změni

Do konce dubna zveřejní Finanční správa řešení, které by mělo ulevit venkovským spolkům a neziskovým or-

ganizacím při elektronické evidenci tržeb. Možným řešením je podle šéfa Finanční správy Martina Janečka navýšení hranice tržeb nebo rozšíření činností, které by nepodléhaly EET.

Novým starostou Vsetína je lidovec Růžička

Jiřího Čunka (KDU-ČSL), který rezignoval minulý týden, nahradil na pozici starosty Vsetína devětadvacetiletý Jiří Růžička (KDU-ČSL). Růžička byl jediným kandidátem na starostu, hlasovalo pro něj 17 z 18 přítomných zastupitelů. /čtk/

Foto: profimedia.cz

LETNOU ČEKÁ BOUŘLIVÁ NEDELE. Fotbalový zápas Sparty proti Plzni považuje policie za rizikový. Tomu budou odpovídat i bezpečnostní opatření.

Letná se v neděli změni v přísně hlídanou zónu

■ Jízdní policie, psůvodi a stovky policistů. Tak to bude vypadat v neděli na pražské Letenské pláni.

Michal Nosek

Na stadion Sparty v neděli dorazí Viktorie Plzeň. „Zápas je rizikový zejména proto, že se Spartě nedaří a její fanoušci nejsou spokojeni. Že by došlo k vážnějšímu střetu mezi příznivci klubů, ale neočekávám,“ říká Jakub Schor, zástupce National Football Information Point u policejního prezidia ČR. Zápas je vyhodnocený jako jedno z nejrizikovějších utkání během jarní části

ligy. „Všechno je naplánováno s dostatečným předstihem. V pohotovosti bude kriminálka, inspektoři na stadionu, pořádkové jednotky, psůvodi, jízdní policie i vrtulník. Celkem řádově stovky policistů. Pokud by domácí s Plzní prohráli například 4:0, tak si dokážu představit, že by spartanští fanoušci vnikli na hřiště,“ dodává Schor.

Bezpečnostní opatření chystá i fotbalová Sparta, která Plzeň neporazila již tři roky. „Zápas je zařazený do nejvyšší kategorie rizikovosti, proto důsledně spolupracujeme na organizaci s Policií ČR,“ potvrzuje slova policie tiskový mluvčí klubu Ondřej Kasík s tím, že

samozeřejmostí budou osobní prohlídky a maximální počet pořadatelů a security v ochozech. Mluvčí pokládá za důležitý prvek pro posílení bezpečnosti i zvýšenou komunikaci s fanoušky.

Z policejní statistiky za uplynulý rok vyplývá, že se v rámci sportovních utkání v celé ČR uskutečnilo 959 bezpečnostních opatření, kterých se zúčastnilo 51 105 policistů. Ti předvedli 342 osob a proti 73 z nich bylo zahájeno trestní stíhání. V přestupkovém řešení, nebo s blokovou pokutou skončilo 362 fanoušků. Osmadesát výtržníků obdrželo zákaz vstupu na sportovní utkání.

Podklady pro EIA k Pražskému okruhu jsou hotové

Ředitelství silnic a dálnic dokončilo dokumentaci k posuzování vlivu na životní prostředí (proces EIA) pro chybějící část Pražského okruhu mezi D1 a hradeckou dálnicí. Materiál odeslalo k posouzení na ministerstvo životního prostředí.

„Propojení brněnské D1 s Běchovicemi je pro východní část Prahy a středočeské

obce důležitým krokem pro zklidnění dopravy a je to dluh z minulosti, který musíme splatit. Ministerstvo životního prostředí přislíbilo v co nejkratším možném termínu proces EIA vyřídit,“ uvedl ministr dopravy Dan Ťok.

Získání kladného stanoviska je prvním z řady kroků nutných před zahájením výstavby. Pokud jej úsek

označovaný jako 511 získá, bude muset ještě získat územní a stavební rozhodnutí. Zároveň stát musí pro stavbu vykoupit pozemky.

Stavba by měla začít do konce roku 2019. Počítá se s harmonogramem, který loni v létě po jednání s Prahou a dalšími dotčenými obcemi oznámil premiér Bohuslav Sobotka. /čtk/

Čeští investoři objevili sklady

■ Výnos z pronajatých nemovitostí nad osm procent ročně začíná být kvůli zdražování realit nedostupným přáním investorů. Poslední záchranou jsou pro ně sklady a průmyslové haly.

Daniel Novák

Pokud investoři chtějí mít z nakoupených nemovitostí vyšší výnos, nemají už příliš na výběr. Realitní horečka zdražuje podnikatelské reality typu kancelářských center a výnosy klesají.

Jednou z mála možností, jak dosáhnout vyšších výdělků, jsou průmyslové

nemovitosti. Čím dál více Čechů proto ukládá svůj kapitál do skladů a industriálních hal.

Nástup českých investorů do segmentu skladů ilustruje nedávny prodej logistického areálu Karlovarská Business Park na dohled od pražského Letiště Václava Havla. Americký vlastník prodal nemovitost v hodnotě kolem půl miliardy korun českým fondům ze společnosti Conseq. Minoritu přitom získala také tuzemská realitní skupina Accolade.

Američané prodali Karlovarská Business Park v hodnotě kolem

500

milionů korun fondům ze společnosti Conseq.

„Kancelářské objekty a retail dost zdražily. Industriál proti tomu nabízí ještě poměrně zajímavé zhodnocení,“ vysvětluje Jan Hospodář, partner poradenské společnosti

108 Investment Advisory. Starší průmyslový areál podle něj při dobré správě může vytvářet roční výnos nad devět procent. U prvotřídních domů v centru

Prahy přitom není výjimkou, že vysoké ceny tlačí výnos až pod čtyři procenta.

Na sklady se soustřeďuje český realitní fond Arete Invest, který nedávno udělal

dvě velké akvizice na Slovensku. Koupil průmyslový areál poblíž automobilky Kia v Žilině a krátce nato převzal ještě skladový komplex u slovenského Nového Mesta, odkud zásobuje prodejny například módní řetězec C&A.

„Aktuálně se zaměřujeme na průmyslové nemovitosti, protože v nich vidíme největší potenciál z pohledu stability a vysoké výnosnosti. Do konce letošního roku plánujeme investovat na českém i slovenském trhu zhruba šedesát milionů eur, a posunout tak objem vlastněného majetku na hranici kolem 120 milionů eur,“ sdělil Tomáš Novotný, člen investičního výboru Arete Invest.

Po takzvaném industriálu se poohlíží rovněž parta investorů z Pale Fire Capital. „Oblast, kterou analyzujeme v současné době, je zejména v sektoru lehkého průmyslu a skladování v regionu Prahy a blízkého okolí. V těchto sektorech vidíme potenciál dalšího růstu a nárůstu potřeb,“ uvedl byznysmen Dušan Šenkypl, který s partnery Janem Bartou a Davidem Holým nejvíce zbohatli loňským prodejem majority ve skupině NetBrokers Holding, která provozuje například on-line prodejce pojistek ePojisteni.cz.

V Česku se v současnosti nachází šest a půl milionu metrů čtverečních moderních průmyslových ploch. Jen za první čtvrtletí se podle sdružení konzultantských firem Industrial Research Forum přistavěly nové haly v deseti průmyslových parcích.

Miliardář Schönfeld založil fond mířící na nemovitosti

■ Činžovní domy v hodnotě přes dvě stě milionů korun činí úvodní portfolio nového projektu skupiny RSBC.

Hana Filipová

Silná poptávka po investicích napříč realitním trhem je jedním z důvodů, proč se i zakladatel a předseda představenstva soukromé investiční skupiny RSBC Robert Schönfeld začal ještě více orientovat na český nemovitostní trh. Čerstvě založil Českomoravský nemovitostní fond SICAV. A připravuje další.

„Chceme se zaměřovat nejen na rezidenční nemovitosti, ale i na získávání obchodních a retailových nemovitostí s potenciálem zvýšení jejich celkové efektivity,“ uvedl Chris Kottnauer, ředitel realitní divize skupiny RSBC. „Aktuálně vyhledáváme a vyhodnocujeme nové investiční příležitosti. Připravujeme investice v jednotkách miliard korun,“ dodal

Kottnauer. RSBC zároveň využila výhodné situace na trhu a odprodala některé nemovitosti a pozemky za více než 750 milionů korun. Celková hodnota majetku v nemovitostech, který skupina RSBC vlastní, přesahuje jednu miliardu korun. Příležitosti hledá po celé republice, nezaměřuje se jen na Prahu, jejíž trh je podle Kottnauera z cenového hlediska už spíše bezpečným místem pro uložení kapitálu než investiční příležitostí skýtající vysoké zisky jako v minulosti.

Reality se u českých investorů staly hitem v posledních třech letech. Podle průzkumu J&T Banky mezi dolarovými miliónáři tvoří nemovitostní portfolio zhruba 27 procent investiční strategie bohatců, jejichž hlavní byznys se opírá často o úplně jiný sektor.

JAK SE STAVÍ NOVÁ PRAHA

Více o tématu se dočtete v novém magazínu E15 Premium, který vychází 24. dubna.

E15 PREMIUM

JARNÍ VÝLOVY

Foto: čtk

TŘEBONŠTÍ RYBÁŘI měli z jarních výlovů zhruba 200 tun ryb. Jarní výlovy v jižních Čechách v podstatě končí, tento a příští týden pokračují ještě na Novohradsku. Snímek je z tamního Kancelářského rybníka u Ličova na Českokrumlovsku. Třicátka rybářů vylovila v mrazu a sněhu sto tisíc kaprů a amurů na násadu.

Krátce

Natland a DRFG spolu investují miliardy

Natland Group a investiční skupina DRFG Davida Rusňáka založily pro společné investice skupinu Czech Private Capital. Ta by letos mohla investovat několik miliard korun, zaměří se na nemovitosti, finance a telekomunikace. Partneri se na skupině podílejí rovným dílem, mimo ni si ponechají plnou autonomii. **Více E15.cz**

Benu lékárny utržily o 14,5 procenta více

Tržby lékárenské sítě Benu ve fiskálním roce, který skončil v lednu, vzrostly o 14,5 procenta na 3,7 miliardy korun. Hrubý zisk sítě, dvojky českého trhu, činil 247 milionů korun, meziročně o 8,6 procenta více.

VZP se chystá vstoupit na trh pojišťování aut

Pojišťovna VZP požádala Českou národní banku o licenci na poskytování povinného ručení, uvedl deník HN. Zahájení prodeje povinného ručení i havarijního pojištění plánuje VZP ještě v letošním roce. /čtk/

Obrat Kiwi.com se blíží dvaceti miliardám

■ Prodejce letenek chce posilovat vlastní značku na úkor vyhledávačů.

Jan Šindelář

Je to zatím pětiletá jízda vzhůru. Prodejce letenek Kiwi.com roste od svého založení a letos očekává podle prodejů v prvním čtvrtletí nárůst obrátu na 700 milionů eur, necelých devatenáct miliard korun.

Loni firma prodala letenky za 330 milionů eur. Při oslavě pátých narozenin společnosti to uvedl šéf

a zakladatel Oliver Dlouhý. Podle něj činí marže společnosti zhruba patnáct procent. „Je to stále velmi turbulentní, nestíháme nabírat lidi,“ řekl Dlouhý.

Prodejce s kořeny v Brně plánuje letos otevřít nové pobočky, například ve filipínské Manile nebo v jihoafrickém Durbanu. Budou zajišťovat zákaznický servis. V Barceloně zase hodlá rozvíjet své IT technologie. „Většina provozu se děje přes partnery, vlastní značka má ještě rezervy,“ doplnil Dlouhý.

Právě navázání spolupráce s letenkovými vyhle-

dávači typu Skyscanner, Momondo či Kayak přitom v roce 2013 nastartovalo firmu k bouřlivému rozvoji. Dlouhý společnost založil v dubnu o rok dříve.

Zakladatelský příběh hovoří o tom, že se jako nemajetný student snažil pro sebe a přítelkyni (dnes manželku) sehnat levný let do Portugalska. Drahá přímá linka mu nevyhovovala, a tak složitě zkombinoval lety nízkonákladových aerolinií s přestupem v Miláně. Na základě této zkušenosti vznikl unikátní algoritmus pro kombinaci letů, ze kterého firma dodnes těží.

Dlouhý: Spojíme letadla a vlaky

■ Úspěšný zakladatel globálního letenkového prodejce Kiwi.com Oliver Dlouhý zaměřuje pozornost na pozemní dopravu.

Foto Kiwi.com

■ Jak zpětně hodnotíte loňské přejmenování ze Skypicker na Kiwi.com? Velmi pozitivně, měli jsme to udělat už dříve. Značka Skypicker se nám líbila a měli jsme k ní citový vztah, nebyla však globální. Lidé ji různě komolili a pletli si ji s našimi partnery či konkurenty.

■ A neplete se to nyní s řadou lokálních firem na Novém Zélandu?

Vůbec ne. My nejsme kiwi, nejsme žádné ovoce, žádný pták, žádný Novozélanďan. Jsme Kiwi.com. Je to jedno z několika mála slov, které se globálně vyslovuje stejně. Ještě třeba panda nebo siesta.

■ Jak se vyvíjejí letošní prodeje?

Zase jsme poměrně dost vyrostli, takže do příštího roku se minimálně zdvojnásobíme. Je to stále velmi turbulentní. Nestíháme růst, nestíháme nabírat lidi.

■ Které regiony vám dělají největší obrat?

Nejsilnější jsou USA, které tvoří asi 22 procent obrátu. Potom je to Skandinávie a západní Evropa, následuje Asie a Austrálie s Novým Zélandem a pak Jižní Amerika.

■ Jdou nejvíce na odbyt letenky nízkonákladových aerolinií?

Lidé to tak nerozdělují. Je jim jedno, s kým letí, řeší jen dva parametry: cenu a dobu letu. Navíc rozdíl mezi klasickými aeroliniemi a low costy se stírají. My se prostě snažíme najít nejlevnější a nejrychlejší let.

■ Převažují letenky s přestupem, anebo přímé z bodu do bodu?

Globálně zhruba 66 procent lidí létá přímo a 34 procent s přestupem. U nás je to přesně naopak právě díky tomu, že umíme hledat nejlepší kombinace.

■ Kdy do systému zapojíte vlaky a autobusy?

Začínáme s vlaky, plánujeme to na třetí nebo čtvrtý kvartál. Už máme potřebná data a nyní si s nimi hrajeme. Začínáme s vlaky po Evropě a uvidíme, jak se to bude chovat.

■ Jak to bude vypadat v praxi?

Cílem je vnořit vlakové spoje do našich letových itinerářů. Takže třeba z Prahy do Berlína poletíte letadlem a zpátky pojedete vlakem, protože to bude levnější nebo časově výhodnější. Jiným příkladem může být přestup, kdy poletíte do Berlína a dál do Frankfurtu vás poveze vlakem. To bude vše v jedné transakci.

■ Jste v médiích označovan jako miliardář. Jste jím a cítíte se jím?

Já nevím, jak se cítí miliardář. Na účtu miliardu zdaleka nemám. Firma má hodnotu v řádu miliard a já v ní mám nezanedbatelný podíl, takže z tohoto pohledu by se dalo říci, že jsem miliardář, ale tak to nevnímám. Beru to tak, že je to můj job, který mě velmi baví. Já jsem plně zaměřený na rozvoj firmy.

/sin/

Foto Fosfa

■ UMĚLE A EFEKTIVNĚ. V patrech na celkem šedesáti metrech čtverečních pěstuje Fosfa saláty. První sklizeň čeká v polovině roku.

První vertikální farma zahajuje provoz

Radek Pavlovič

Zřejmě první patrovou farmu produkující laboratorně zeleninu spouští v Břeclavi firma Fosfa. High-tech pěstirna, v níž zemědělské plodiny rostou hydroponicky v patrech nad sebou, se nachází přímo v areálu firmy. Několik pater sazenic salátů zabírá celkovou plochu šedesát metrů čtverečních. První zeleninu by měla farma vyprodukovat v polovině roku.

S umělým pěstováním zeleniny začala Fosfa, největší zpracovatel žlutého fosforu v Evropě, v roce 2014. „Uplynulé tři roky jsme testovali technologie a získávali know-how,“ sdělil mediální zástupce firmy Karel Křivan. Firma do projektu zatím investovala kolem deseti milionů korun.

Z pohledu byznysu je vertikální farmaření Fosfy

na úplném začátku. „Ekonomický model a návratnost projektu teprve připravujeme,“ uvedl Křivan. „Teď nám jde o samotnou inovaci. Prověřujeme funkčnost technologií ve stadiu prototypů,“ dodal.

Fosfa podle něho vyvíjela projekt sama, přičemž kladla důraz na výhradně české technologie. Jedinou výjimkou bylo osvětlení, které zajistila nizozemská společnost Philips.

Do roku 2022 by měl globální „vertikální“ trh růst každoročně o 24,8 procenta na celkovou hodnotu 5,8 miliardy dolarů, odhadla studie společnosti Market Watch. Předpokládá, že vertikální farmy se stanou doménou Asie, kde se objevily poprvé. Pozařadí ale nezůstává ani Evropa. Například v Nizozemsku letos zahájí provoz první komerční farmy v Evropě. **Více E15.cz**

Autoprůmysl v Číně čeká revoluce

■ Více než dvě dekády staré opatření, které chránilo čínské výrobce automobilů, se chýlí ke svému konci.

Michal Tomeš

Na začátku července vejde v Číně v platnost reforma tamního autoprůmyslu, která prodejům umožní nabízet v autosalonech vozy různých značek bez předchozího povolení. Další plánované uvolnění protekcionistické politiky by však mohlo naprosto změnit poměry v místním průmyslu: měla by

odpadnout nutnost zakládat společné podniky s Číňany.

Pokud chce totiž v současnosti zahraniční automobilka své vozy produkovat na území Číny, musí spolupracovat s místním výrobcem, s nímž se pak dělí jak o zisky, tak o výrobní technologie a postupy. K úplnému uvolnění poměrů při výrobě by podle odborníků mohlo dojít velmi brzy. Pomoci tomu má také snaha amerického prezidenta Donalda Trumpa o revizi vzájemných obchodních vztahů.

Své znepokojení nad hrozící situací tak vyjádřily společnosti SAIC a Dongfeng, které by možné uvolnění trhu zasáhlo pravděpodobně nej-

více. První jmenovaná firma vyrábí vozy například pro Volkswagen, druhá je společníkem japonského Nissanu.

„Automobilky, které nejsou dostatečně konkurenceschopné, by mohla tato změna zničit,“ uvedl pro agenturu Bloomberg Cchuej Tung-šu, generální tajemník Čínské asociace osobních vozů. Problém to může znamenat kromě partnerských výrobců také pro klasické čínské automobilky, které v zemi stále prodávají méně vozů než konkurence z ciziny.

Pokud by došlo k vyrovnání podmínek na trhu, dosahovali by zahraniční výrobci vyšších zisků až o miliardy dolarů. Nemuseli by se dělit s čínskými partnery, zároveň by upevnili svou pozici na trhu. „Pokud bychom dostali naprostou volnost, určitě bychom s partnery dále spolupracovali, pravděpodobně ale s vyšším podílem v podniku,“ řekl pro Bloomberg ředitel Daimleru Dieter Zetsche.

V minulém roce se v Číně prodalo téměř 24 milionů vozů, z toho čínští výrobci v čele se značkami Wuling a Great Wall získali třiáctiprocetní podíl.

DEMONSTRACE. Opoziční aktivista policistům vrací slzný granát, který na něj vypálila při klidnění nepokojů v Caracasu.

Maduro znárodnil továrnu GM

Venezuelské úřady převzaly kontrolu nad továrnou americké automobilky General Motors a zabavily její další majetek v zemi. Firma ve středu večer oznámila, že považuje tyto kroky za nelegální a hodlá se proti nim bránit. K zabavení majetku největšího amerického výrobce automobilů dochází v době prohlubující se politické a ekonomické krize ve Venezuele.

„Továrnu GMV (General Motors Venezolana) nečekaně převzaly úřady a zabránily jí v normálním provozu,“ uvedla automobilka. V průběhu včerejšího pak rozhodla o pozastavení svých veškerých obchodních aktivit v zemi. Firma dodala, že tento krok způsobí nevratnou újmu jí, jejím 2678 zaměstnancům,

dealerům i dodavatelům. Venezuelské ministerstvo informací se zatím k záležitosti nevyjádřilo.

Automobilový průmysl ve Venezuele zažívá v posledních letech hluboký propad, kvůli devizové regulaci mu chybí suroviny a materiál a mnoho továren a materiál nevyrábí. V roce 2015 americký Ford odepasal své investice v zemi v hodnotě 800 milionů dolarů.

Vleklá hospodářská krize a socialistické řízení venezuelské ekonomiky včetně případů znárodnování poškodilo řadu amerických a dalších zahraničních firem v zemi. Řada z nich své venezuelské aktivity přestala zahrnovat do svých standardních účetních bilancí. /čtk/

V PLNÉM PROUDU. Pracovníci společnosti Geely v továrně Cixi kompletují nové vozy.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 20. 4. 2017

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,849
Čína	1	3,638
Dánsko	1	3,618
EMU	1	26,910
Chorvatsko	1	3,609
Japonsko	100	22,962
Kanada	1	18,560
Maďarsko	100	8,584
Norsko	1	2,920
Polsko	1	6,316
Rusko	100	44,515
Švédsko	1	2,797
Švýcarsko	1	25,145
Turecko	1	6,889
USA	1	25,043
Velká Británie	1	32,066

Akcie na pražské burze

20. 4. 2017

Název	Kurz [Kč]	Změna
CETV	85,20	5,19 %
ČEZ	434,10	-0,02 %
Erste Bank	821,40	2,96 %
Fortuna	108,00	0,00 %
Kofola	396,50	0,13 %
KB	933,00	0,00 %
Moneta	79,70	1,14 %
O2 CR	294,50	0,86 %
Pegas	832,30	-1,16 %
Philip Mor. ČR	13 098,00	-6,34 %
TMR	660,00	0,00 %
Unipetrol	256,90	-0,04 %
VIG	607,30	2,07 %
Celkový objem (v tisících korun)	663 090	

Krátce

OPEC patrně prodlouží omezení těžby

Nejvlivnější členové Organizace zemí vyvážejících ropu: Saúdská Arábie a Kuvajt dali najevo zájem na prodloužení dohody o omezení těžby do druhého pololetí tohoto roku. Připojil se k nim rovněž Irák a předběžně vyjádřilo souhlas s prodloužením dohody i Rusko. **Více E15.cz**

Zisk BMW v prvním čtvrtletí vzrostl o 27 procent

Německá automobilka BMW má za sebou úspěšné čtvrtletí, v němž zvýšila hrubý zisk meziročně o 27 procent na 3,01 miliardy eur. Ke zlepšení dopomohl zejména zisk společného podniku v Číně, tvrdí firma.

Exxon usiluje o povolení k obnově těžby v Rusku

Americká ropná společnost Exxon Mobil se snaží od americké vlády získat povolení k obnově těžby u Černého moře se svým ruským partnerem, státní firmou Rosněft. S odvoláním na své zdroje to uvedla agentura AP. /čtk/

Facebook chce číst myšlenky uživatelů

■ Šedesátičlenný tým odborníků vyvíjí technologii, která by do mobilních zařízení zaznamenávala text, na který uživatel myslí.

Jiří Liebreich

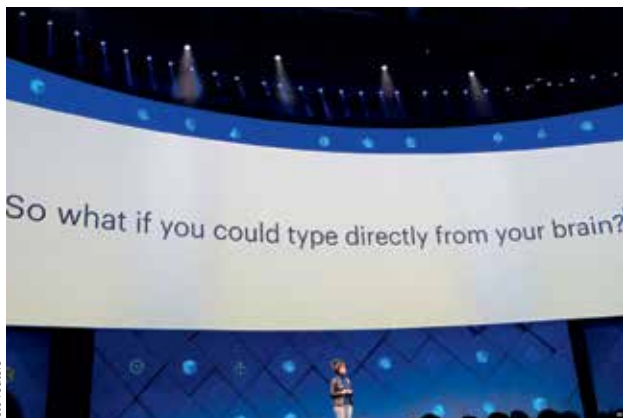
Nejrozšířenější sociální síť Facebook sdružující téměř 1,9 miliardy aktivních uživatelů usiluje o technologický převrat. Na konferenci v San José firma potvrdila, že vyvíjí technologii umožňující uživatelům psaní textu na chytrých telefonech pouze pomocí vlastních myšlenek.

Potenciální úspěch třináct let staré společnosti Marka Zuckerberga by znamenal historický okamžik, revoluci v oblasti zaznamenávání

textu. K jejímu dosažení byl sestaven šedesátičlenný tým zahrnující i experty na strojové učení či neurologické procesy. Cílem Facebooku je za minutu převést až sto slov, na které uživatel myslí, do textu v mobilním zařízení. „Prolomilo by to nejzazší privátnost, kterou člověk má – vlastní mysl,“ řekl Josef Šlerka, expert na sociální síť.

„Zní to neproveditelně, ale jsme blíž, než byste si mohli myslet,“ tvrdí vedoucí hardwarových inovací Regina Duganová s tím, že by systém dekodoval jen ty myšlenky, které se uživatel rozhodl sdílet.

Nemusel by přitom podstoupit invazivní lékařský zákrok, technologie by měla analyzovat mozkovou aktivitu pomocí laserových senzorů a v reálném čase ji převádět na text. „Aby byl

PROVOKATIVNÍ OTÁZKA. Co kdybyste mohli své myšlenky převést na text? zeptala se Regina Duganová návštěvníků konference.

transfer možný, lidé by museli myslet precizně, mnoho z nich by to nezvládlo. Myšlení nemá povahu linearity, ta je povahou až textu,“ vysvětlil Šlerka a dodal, že pokud by se Facebooku podařilo technologii skutečně

vyvinout, neznamenalo by to automaticky, že by zvládla odfiltrovat nežádoucí prvky zaplevelující lidskou mysl. „Kdyby to Facebook dokázal, bylo by to fantastické,“ dodává pedagog Karlovy Univerzity.

Facebook jde však ještě dál. Respondent zprávy by v budoucnu neměl text číst, ale cítit. Na prezentovaném videu byl představen speciální rukáv, který komunikuje s uživatelem vysíláním vibrací. „V budoucnu by tak mělo být možné myslet například v mandarínštině a zároveň cítit sdělení třeba ve španělštině,“ řekla Duganová.

Vývoj těchto technologií je jednou z hlavních priorit sociální sítě dostupné až ve 140 jazycích. „Stále jde o příliš komplikovaný jev na to, aby k němu vedla jednoduchá cesta v řádu několika let,“ myslí si Šlerka. Duganová však zdůraznila, že risk neúspěchu a „lehce strašidelné pocity“, které technologie může vyvolat, Facebooku stojí za privilegium pracovat na vývoji.

Více E15.cz

266931/100

INZERCE

E15 PREMIUM

S TÉMATEM NOVÁ PRAHA

- v posledních letech se v Praze málo staví
- jaké projekty jsou pro město klíčové
- jak optimalizovat povolovací proces

26. 4. 2017

Hotel

Four Seasons Prague

Program:

8.30 – 9.00 registrace
9.00 – 11.00 servírovaná snídaně,
panelová diskuze

Moderátor:

Jakub Železný

Řečníci:

Adriana Krnáčová – primátorka
Tomáš Pardubický – FINEP
Petr Palička – Penta
Miroslav Linhart – Deloitte

FINEP

Deloitte.

PENTA

Francouzské volby zatím nemají jasného favorita

■ Panují obavy, že žádný z adeptů na vítězství není schopen vypořádat se s problémy země.

Karolína Flaszová

Francouze v neděli čeká první kolo prezidentských voleb, které mohou významně změnit jak domácí, tak zahraniční politiku země. Horkými kandidáty na postup do rozhodujícího duelu jsou centrista a exministr hospodářství Emmanuel Macron a šéfka nacionalistické Národní fronty Marine Le Penová. Šance mají i představitel tradiční pravice a někdejší premiér François Fillon a reprezentant radikální levice Jean-Luc Mélenchon.

Macron v posledních průzkumech vede nad Le Penovou zhruba o procento, jeho podpora dosahuje k 24 procentům. Fillon a Mélenchon se pohybují shodně kolem devatenácti procent. Na pátém místě je se značným odstupem socialista Benoît Hamon, v šetřeních nedosahuje

ŠIROKÝ VÝBĚR. Voliči ve Francii o víkendu rozhodnou o dvojici, která postoupí do druhého kola prezidentských voleb. Jasně však zatím nemají a situace je tak nestandardně nejasná.

ani deseti procent. „Tato situace je zcela bezprecedentní. Fakt, že tu máme čtyři potenciální finalisty, ji činí velmi složitou,“ uvedl podle agentury Bloomberg šéf marketingové společnosti Kantar Public France Emmanuel Rivière.

Všichni čtyři adepti nicméně mají výrazné slabiny. Macron je vnímán jako málo zkušený a nepříliš přesvědčivý vůdce. Navíc je velmi pravděpodobné, že by ho jakožto představitele malého hnutí En Marche! v případě vítězství čekalo složité

soužití s parlamentem. Fillonovi zase vážně ublížil skandál se zaměstnáváním příbuzných, Mélenchon je pak pro část spektra voličů příliš radikální. Všeobecně se má za to, že odpůrkyně imigrace a Evropské unie Le Penová ze stejného důvodu

nemá šanci uspět ve druhém kole. Tento prospekt jí nakonec může ublížit i v úvodní části klání.

„Největší obavou není vítězství Marine Le Penové. Možná si to všichni jen nechceme připustit, ale jen málokdo věří, že teď může vyhrát. Panuje spíše strach, že ať zvítězí kdokoli, bude postrádat legitimitu nebo parlamentní většinu k uskutečnění dávno zpožděných reforem,“ řekl serveru Politico nejmenovaný vysoce postavený představitel ministerstva financí. Varoval však, že doba Le Penové v důsledku toho může skutečně nastat. „Dalších pět let paralýzy, vysoké nezaměstnanosti a žádného růstu a země může být zralá na Národní frontu,“ podotkl.

Rozhodující kolo prezidentských voleb ve Francii se uskuteční 7. května. Průzkumy naznačují, že Macron by v něm hladce dokázal porazit všechny tři možné protivníky. Le Penová by podle nich s každým prohrála. Nejméně výrazně s Fillonem, který by propadl v duelu s Mélenchonem.

[Sledujte E15.cz](#)

Předvolební průzkumy (v procentech) ■ BVA, 18.–19. 4. ■ Elabe, 16.–17. 4.

Emmanuel Macron (39)

Bývalý investiční bankéř a někdejší ministr hospodářství se snaží profilovat jako centrista, aby přitáhl voliče z obou stran spektra. Slibuje investiční program v hodnotě padesát miliard eur během příštích pěti let, desítky miliard naopak hodlá ušetřit změnami ve veřejném sektoru a rušením míst ve státní správě. Je pro flexibilnější pracovní zákony. Chce zpřísnit kontrolu vnějších hranic EU. Plánuje obnovit povinnou vojenskou službu v rozsahu jednoho měsíce a zvýšit výdaje na obranu na dvě procenta HDP předepsaná NATO.

Marine Le Penová (48)

Zdůrazňuje témata imigrace, bezpečnosti a islamismu. Zaměřuje se na „obyčejné“ občany z opomíjených oblastí. Slibuje snížit daň z příjmů lidem s nejnižšími platy a důchodový věk z 62 let na 60. Francouzi mají mít přednost při shánění práce, pro zaměstnavatele cizinců plánuje daň. Navrhuje dovozní daň na zboží vyrobené francouzskými firmami v cizině. Hovoří o omezení imigrace na deset tisíc příchozích ročně. Chce vyjednat v Bruselu návrat pravomocí do Paříže, opustit Schengen a eurozónu a uspořádat referendum o členství země v EU.

Jean-Luc Mélenchon (65)

Politik známý jako plamenný řečník slibuje zvýšit minimální mzdu, snížit důchodový věk na 60 let a přidat pracovníkům týden dovolené. Chce také debatovat o zkrácení pracovního týdne ze 35 hodin na 32. Plánuje zrušit pracovní legislativu přijatou během éry prezidenta Françoise Hollanda a více zdanit bohaté. Navrhuje aktivní volební právo od šestnácti let. Do konce případného prezidentství chce skoncovat s bezdomovectvím. Chce znovu projednat smlouvy o EU, v případě neúspěchu zvázat ukončení členství v unii. Slibuje odchod z NATO.

François Fillon (63)

Někdejší konzervativní premiér plánuje reformy na podporu byznysu. Chce zrušit 35hodinový pracovní týden a umožnit firmám, aby si samy se zaměstnanci vyjednávaly délku pracovní doby. Reforma zákoníku práce jim má umožnit větší flexibilitu i v dalších záležitostech. Slibuje snížit daň z příjmu právnických osob a zvýšit důchodový věk na 65 let. Během pěti let chce omezit veřejné výdaje o sto miliard eur a zrušit půl milionu míst ve veřejném sektoru. Plánuje reformovat pravidla cestování v Schengenu a vylepšit unijní spolupráci v oblasti obrany.

KE HVĚZDÁM

Foto: Reuters

Z KOSMODROMU BAJKONUR v Kazachstánu včera odstartovala k ISS ruská loď Sojuz MS-04 s Rusem Fjodorem Jurčichinem a Američanem Jackem Fischerem. Obvyklé místo třetího kosmonauta při letu zaujal kontejner s potravinami o váze 70 kilogramů.

Krátce

Ruská policie prý ví, kdo si objednal útok v Petrohradu

Ruská kontrarozvědka tvrdí, že útočník z petrohradského metra obdržel před atentátem peníze od nejménovaného mezinárodní teroristické organizace se základnou v Turecku. Šéf kontrarozvědky Alexandr Bortnikov podle agentury Reuters uvedl, že policie už ví, kdo za útokem stojí. Název konkrétní organizace ale nesdělil. Za viníka útoku je označován dvaadvacetiletý Akbaržon Džalilov.

Putin chce dostupnější archivy, aby potíraly výmysly

Ruský prezident Vladimir Putin se dnes vyslovil pro větší dostupnost historických archivů i pro poctivý dialog s ostatními státy, a to i o nejspornějších otázkách dějin. Na nedostupnost archivních materiálů si stěžují nejen ruští badatelé v souvislosti s dokumenty vztahujícími se k bolševické revoluci, ke které došlo před sto lety. Nezbytné je podle Putina mít objektivní vztah k dějinám, jakož i stále pracovat na vlastenecké výchově.

Stále víc Rakušanů touží po silném vůdci

Třiadvačet procent Rakušanů si přeje silného vůdce, který by se nemusel ohlížet na parlament a volby. Ukázal to průzkum, který zadal rakouský Fond budoucnosti. Před deseti lety se v podobné anketě pro autoritativního vůdce vyslovilo jen 14 procent Rakušanů. Rakouské sympatie k totalitní vládě jsou prý dokonce silnější než v dnešním Turecku a Rusku. Politické vůdcovství nicméně nemusí znamenat automaticky model pravicových populistů. /čtk/

Evropě hrozí omezování demokracie

Evropské státy musejí vyvinout větší úsilí, aby jejich demokratické systémy dokázaly čelit populismu. Ve výroční zprávě o stavu demokracie, lidských práv a právního státu to uvedl generální tajemník Rady Evropy Thorbjörn Jagland. V doprovodném prohlášení varoval před omezováním svobody tisku.

„Vyzývám vlády, aby se více zasadily o ochranu svobody tisku, aby bojovaly s nenávisťnými projevy a aby chránily menšiny rekonstrukcí demokratických institucí,“ uvedl Jagland, který v pátek navštíví Česko.

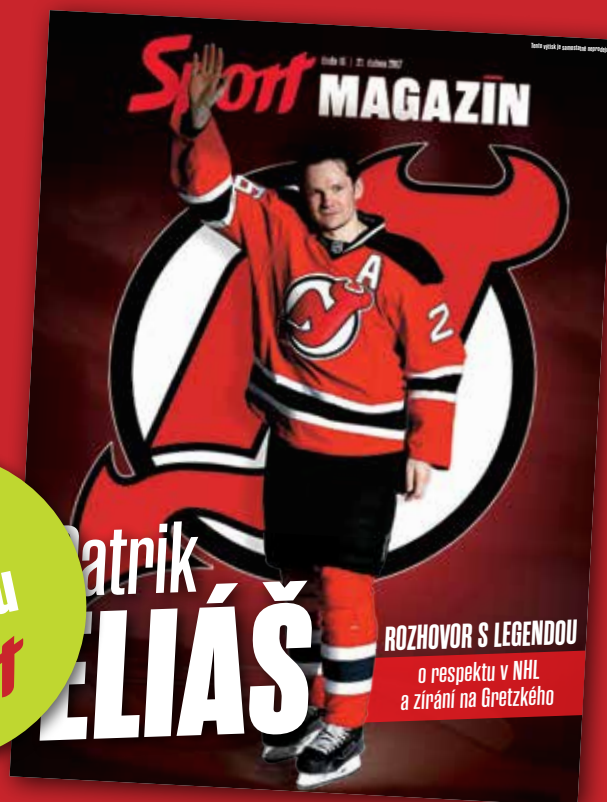
Jaglandova zpráva se věnuje pilířům demokracie: nezávislé justici, svobodě projevu, demokratickým institucím či svobodě shromažďování. /čtk/

270359/15

INZERCE

PATRIK ELIÁŠ

Už zítra
v deníku
Sport

Sport
MAGAZÍN

**ROZHOVOR S SHOKEJOVOU LEGENDOU
O LOUČENÍ, GRETZKÉM, CROSBY
ČI MCDAVIDOVI**

Česká kultura na mě měla rozhodující vliv

■ Nejslavnější balkánský filmař **Emir Kusturica** přijel nedávno do Prahy na Febiofest uvést svou novinku *Na mléčné dráze*. Divoká love story z války, která přijde 11. května do českých kin, obsahuje řadu typických znaků Kusturicova magicko-realistického stylu. Ten si dvojnásobný vítěz festivalu v Cannes utvářel i během svých studií na pražské Filmové akademii muzických umění.

Iva Přivřelová

EB Jak vzpomínáte na FAMU?

Ta škola má hlubokou humanistickou tradici. Vzdělání, kterého se mi tam dostalo včetně literatury, divadel a lidí, které jsem tu potkával, se vliilo do mého umění. Sice jsem v Praze studoval už během přítomnosti vojsk sovětského režimu, ne v oně zlaté době šedesátých let, ale i pod tímto režimem se stávaly dobré věci a ty nejlepší jsem, myslím, absolvoval. Můj nový film Na mléčné dráze je takový profil toho, co jsem vždy dělal, výtvarně, hudebně i typologicky. A všechno jsem se to v podstatě naučil v Praze.

EB Se svými spolužáky z FAMU jste stále v kontaktu?

S některými ano, někteří už zemřeli. Nejvíc jsem v kontaktu s kameramanem Martinem Šecem, s nímž jsem film Na mléčné dráze natočil. S tím snímkem mi mimochodem pomohli i jiní, mladší lidé z Prahy. Ve vztahu s českou kulturou jsem ovšem i jinak. Tím, že jsem ji zažil v mládí, podstatně ovlivnila celý můj život. Třeba Na mléčné dráze je dílem především výtvarně inspirovaným Františkem Vlácilem, konkrétně jeho romanci Adelheid. Člověk se vždycky vrací k období, kdy se formoval jeho vkus a vztah ke světu.

EB Česká kultura na vás měla tedy velký vliv?

Naprostě rozhodující. Zvlášť dílo Hrabala, které ve světě bohužel není tak známé. Já jsem se s jeho knihami potkal včas, krátce po dvacítce. A ovlivnily zápletky mých filmů i náhled na to, jak se umění dělá.

EB Vaše filmy jsou nicméně hodně balkánské, plné barev, hudby, divokosti, magického realismu. Co na nich vidíte nejvíc českého?

Hlavně ironii. Zajímá mě, jak se člověk definuje u piva nebo rakijské, jak se vyjadřuje a jak blízko k sobě má líbání a zabíjení. Naše vášnivé balkánské impulzy jsou často směšné. Víc než u vás. Ale vizuální a dramatický přístup, který kombinuje absurdní a skutečnou stranu věcí, máme společný.

EB Případá vám vaše novinarka nostalgická?

Trochu ano. Obsahuje literární reference, třeba poslední Williama Faulknera a jeho románového hrdiny, který se v padesáti zamiloval, jeho milenka po potratu zemřela a on se chtěl zabít. Neudělal to i proto, že si uvědomil: kdo bude na naši lásku vzpomínat, když se zabiju? To je věta,

!! Zapomněli jsme, že patnáct milionů let před námi existoval život. My jsme jen nynější arogantní majitelé planety, kterou nakonec zničíte. Zvířata jsou starší, vidí svět lépe, než se nám zdá.

pod kterou by se podepsal každý dobrý spisovatel na světě.

EB Ve filmu Na mléčné dráze se opět vracíte k balkánské válce. Proč?

Je to trauma, ze kterého se jen těžko dostanete. Už to ale nebudu dělat. Nicméně je dobře, že jsem ten konflikt ve filmu zobrazil jako válku, která se mohla stát kdekoli. V celé jižní Evropě a jejím vášnivém prostředí. Řeč magického realismu není jen srbská, dá se najít všude po Evropě, v Česku aspoň v pohádkách.

EB Jak jste prožil krvavý rozpad Jugoslávie v polovině devadesátých let vy?

Byl jsem v Paříži a natočil snímek Underground. To byla moje odpověď na válku, mnohem lepší, než abych v ní sám bojoval.

EB Ve filmu Na mléčné dráze symbolizují hlavní hrdinové dobrotu a krásu, což jim pomáhá přežít. Zdá se, že vaše filmy mají mít víc filozofické než politické významy.

Ano. Víc mi jde o reakci na osud než o determinaci denní politikou, která vede ke konfrontacím. V tomto filmu osud hrdinů obsahuje i všechny otázky života. Lásky, války, vše se nakonec stává obětí toho, co bylo. A v obětování leží základní myšlenka snímku.

EB Ve filmu hrají významnou roli i zvířata, která stojí na straně hrdinů. Jako celá příroda, která se tu také stává jedním z protagonistů.

Zapomněli jsme, že patnáct milionů let před námi existoval život. My jsme jen nynější arogantní majitelé planety, kterou nakonec zničíte. Zvířata jsou starší, vidí svět lépe, než se nám zdá.

K tomu, že se i sokol stane ve filmu Na mléčné dráze zachráněm, mě inspiroval vlastní zážitek. V srbském národním parku, který jsem vedl jako ředitel, jsem několikrát potkal sokola a ten mě doprovázel. Nevím, jestli ode mě očekával potravu, ale letěl za mnou kilometry a kilometry. Poprvé jsem si myslel, že jde o zprávu z nebe, že můj život končí.

EB Je pravda, že své scénáře během natáčení stále upravujete?

Ano. Při natáčení myslím na to, že pokud diváků můj film nezaujme, nedokouká ho. Proto kombinuju scény tak, jako bych byl sám jejich divákem.

EB Do hlavní mužské role své novinky jste obsadil sám sebe. Jde o vaši první velkou roli, pod vlastní režii, navíc dost fyzicky náročnou. Jaké to bylo?

Fyzicky mi to nevadilo, fyzickou mám dobrou. Jenže režisér je dirigent, který vše harmonizuje a dává dohromady. A být chvíli

před kamerou a pak zase za ní a pozorovat, mi moc nevyhovovalo. Udělal jsem to poprvé a naposledy.

EB Film Na mléčné dráze soutěžil loni na festivalu v Benátkách, už na jaře ale proběhla médii zpráva, v níž jste obvinil festival v Cannes, že snímek nepříjal do programu z politických důvodů.

To ne. Kinematografie je podle mě pro něco jiného. K politice se více hodí televize nebo dokument. Technický pokrok je navíc vždy kontroverzní. Lidi jako Julian Assange vám říkají, co se všechno děje v zákulisí, a my na to nereagujeme. Nikdo nic nedělá. Assange může prozradit, že Clintonová je nepřímo svázaná s dodávkami zbraní teroristům – ale co s tím? Pravda nic nezmění, bohužel.

EB Co tedy něco změní? Musíme bojovat, obětovat se myšlenkám, kterým věříme. Ne fyzicky bojovat. Já věřím v komunalismus. Bojujte o svůj mikrokosmos, o to aby vaše okolí bylo čistě, progresivní. Mně se to podařilo v tom národním parku a jsem na to hodně hrdý.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Emir Kusturica (62)

Rodák ze Sarajeva absolvoval v roce 1978 pražskou FAMU, studoval v ročníku Otakara Vávry a dodnes umí česky. Celovečerně debutoval v roce 1981 nostalgickou komedií Vzpomínáš na Dolly Bell? Uspěl s ní na festivalu v Benátkách, jeho druhý snímek Otec na služební cestě vyhrál festival v Cannes. Zlatou palmu si odnesl i za svérázný epos o poválečných dějinách Jugoslávie a jejím rozpadu Underground. V Cannes či Benátkách byly oceněny i tituly Dům k pověšení a Bílá kočka, černý kocour. Jeho jediný anglicky mluvený snímek Arizona Dream s Johnny Deppem získal cenu na Berlinale. Od natáčení odpočívá působením v kapele No Smoking Orchestra.

Tvář dne

„Podnikneme veškeré právní kroky ve Venezuele i mimo ni, abychom ochránili svá práva,

řekla šéfka americké automobilky GM Mary Barraová
str. 6

Foto: profimedia.cz

Komentář

Martin Čaban

Známý obsah v hezcím obalu

Realisté jsou stranou často vysmívanou kvůli špatně skrývanému školometství jejich „mentora“ Petra Robejška, kvůli kvalitám jejich propagačních videí, kvůli výsledkům v průzkumech. Přesto existují důvody, proč brát tuhle novou stranu vážně. Formální i obsahově.

Z formálního hlediska je program Realistů pozor-

hodný – výjimečně pečlivě strukturovaný, stručně napsaný. V každé z jedenácti kapitol jsou pouhé tři programové body, často dost konkrétní, a množství slovního balastu je zřetelně nižší než v jiných politických programových dokumentech. Obalu tohoto politického zboží fakticky nejde nic vytknout.

Pozornost si zaslouží i obsah. Realisté bývají označováni za stranu, která se chce svěřit na vlně národoveckého populismu. Což je zřetelné z mediálních vystoupení, v nichž si Robejšek pohrává s paušalizujícími výroky o islámu, ale v samotném programu je tento étos potlačen. Fascinace davem, zbraněmi a povinným vojenským výcvikem (který by současně

opravňoval absolventa k držení zbraně) je patrná. Ale o řízených invazích, hordách uprchlíků a dalších pitomostech typických pro vystupování méně sofistikovaných populistů se tu nedočtete.

V kapitole Národní zájem se píše o ukotvení národního principu do ústavy a o explicitním nadřazení ústavy mezinárodním smlouvám.

V kapitole Bezpečnost je jeden z bodů věnován „naprotému odmítnutí nelegální migrace“. Vše je ale kulantně zabaleno do potřeby zvyšovat obranyschopnost Česka a reagovat na zhoršenou bezpečnostní situaci v Evropě. Je jisté, že Realisté by na vlnu strachu naskočili rádi.

Jeich bezpečnostní expert (a šéf Asociace obranného a bezpečnostního průmyslu)

Jiří Hynek během programové konference prohlásil, že „politici musejí občanům vysvětlit, že jsme ve válce“. Realisté nejsou přímo krajně pravicovou stranou, ale krajně pravicovým voličem jistě nepohrdnou. I když budme fěr – to už dnes málokdo.

Hlavní problém Realistů ale spočívá v tom, čemu sami říkají nová metodika vládnutí. Stačí pohled na ně samotné. Místo aby proběhl tradiční ustavující sjezd s volbou vedení a schválením stanov, postavila si strana na tři roky do vedení uzavřený nevolený „sbor zakladatelů“ – pak se uvidí. V rozhovoru pro Reflex Robejšek vznik této zvláštní mocenské lože zdůvodnil tím, že „masové shromáždění“ není tím, co by umožňovalo seriózní

vznik strany. Pomiňme, jak se takové tvrzení má k jeho deklarovanému obdivu k neomylnosti většiny. Jde o to, že tradiční demokratická „metoda“ založení strany je Robejškovi málo efektivní, protože má potřebu přijít s novou, efektivnější. Jak daleko bude mít ke stejnému přístupu, až mu přijde málo efektivní parlamentní rozhodování nebo dělba moci?

Riziko spojené s Realisty se neukrývá přímo v jejich volebním programu. Spočívá v tom, že na rozdíl od okamurovců či velebovců nabízejí podobnou myšlenkovou podstatu a podobné pohrdání současným demokratickým systémem v mnohem chytřejším, sofistikovanějším a profesionálnější balení.

NA HOUPAČCE

LUMa

REEVE

AL-FANTOMAS SE ZLOBÍ!

ARABOVÉ MĚNÍ FRANCII K OBRAZU SVĚMU

PRÁVĚ V PRODEJI

Nejstarší známý způsob výroby vína – kvevri

■ Dnes je poměrně populární návrat k tradičním přírodním metodám výroby různých nápojů, ale především vína. Gruzínští vinaři většinou takový návrat nemusí absolvovat, protože technologii starou několik tisíc let v podstatě neopustili.

Vlastimil Poliačik

Postup při výrobě vína technologií kvevri je jednoduchý, přirozený a tradiční, není proto divu, že se jím nechávají inspirovat leckterí dnešní vinaři z mnoha států včetně našich na Moravě.

KVEVRI

Hliněná amfora kvevri se nevyrábí na hrncířském kruhu, ale ručně se po mnoho týdnů lepí z místní hlíny, která má díky vysokému obsahu stříbra antibakteriální účinky. Po vypálení se povrch ošetří včelím voskem. Velikosti či obsah jsou velmi různé, od malých na několik desítek litrů až po obrovské s objemem až 15 tisíc litrů.

BEZ LIDSKÉHO ZÁSAHU

Vyrobít víno pomocí kvevri je poměrně jednoduché. Ručně sbírané hrozny se rozslapou v kádi a pak se vzniklý rmut nalije do kvevri, která je zakopaná v zemi. Po fermentaci zpravidla po 10 až 14 dnech (mnohdy i déle) se nádoba uzavře a nechá v zemi mini-

Foto Profimedia.cz

málně šest měsíců, v Gruzii se většinou nechávají v zemi delší čas třeba až pět let (trochu extrém je tradice, kdy při narození dítěte se kvevri zakope a při svatbě se otevře). Víno se přitom nijak chemicky neošetřuje ani nefiltruje.

PŘIROZENÁ ČISTOTA

Naskytá se otázka, jak je možné, že matoliny a kvasničné kaly neovlivní negativně kvalitu vína. Odpověď je v jedinečném tvaru kvevri, jejíž spodní část je zašpičatělá. Na konci alkoholové fermentace díky gravitačnímu působení klesnou jako první do špičatého dna třapiny a mezery mezi nimi vyplní

semena, která se uvolňují z podrcených bobulí. Tento proces je urychlován promícháváním a potápěním matolínového klobouku (zthutněná vrstva ze slupek a peciček bobulí). Semena jsou následně překryta hrubými kaly a nakonec slupkami. Tímto způsobem je víno izolováno jak od kalů, tak zejména od třapin a semen a zůstává v kontaktu pouze se slupkami, ze kterých jsou do vína postupem času macerovány už jen člověku prospěšné látky. Postupný pokles teploty vína po ukončení fermentace má pozitivní vliv na číření vína a na vypadávání vinného kamene.

KVEVRI NA MORAVĚ

Přesto, že se stále více vinařů i v tradičních vinařských zemích k tomuto způsobu výroby vín obrací, jedná se v drtivé většině spíše o okrajovou záležitost. To se týká i pár nadšenců z českých zemí. „Zatím je u nás kolem deseti vinařů, kteří se nechali inspirovat a pořídili si kvevri. Celkově to může být několik tisíc litrů,“ říká Mojmir Baroš zakládající člen Klubu kvevri. Klub založili ti, kteří zorganizovali či využili zatím poslední transport amfor z Gruzie. „Byl to jeden kamion asi se čtyřiceti kvevri. Místo běž-

Zachovaná tradice

Gruzie je většinou považována za kolébku světového vinařství. Minimálně archeologické nálezy v této kavkazské oblasti obsahují vůbec nejstarší stopy po výrobě, respektive skladování vína (vinný kámen v amforách – 6 tisíc let př. n. l.). Zároveň se zde některá vína stále vyrábějí tradiční prastarou metodou, při které se využívá hliněná amfora zvaná kvevri.

ných čtyř jel opatrně třináct dní průměrnou rychlostí tak 40 kilometrů za hodinu,“ doplňuje Tomáš Vican, majitel stejnojmenného vinařství a nyní i již zakopaných jedenácti kvevri. „Mnoho vinařů rádo povídá o tom, že kvalitní víno vzniká ve vinohradě a u kvevri to platí na sto procent, zde se do výroby vůbec nevstupuje, víno se udělá samo. Je to návrat k absolutním vinařským kořenům, to mne fascinovalo,“ vysvětluje Vican také se k experimentu rozhodl.

ROZDÍL

V naprosté většině se k výrobě vína technologií kvevri používají bílé odrůdy révy vinné. Konečný produkt má pak výraznější zlatou až jantarovou barvu. „V takto vyrobeném víně nejsou tolik cítit svěží ovocné tóny, jak je známe z dnešních vín, ale ve vůni ucítíte spíše tóny přezrálého podzimního ovoce a akátového medu. Chutí je pak velmi mohutná,“ říká David Šťastný z vinařství Chateau Valtice – Vinné sklepy Valtice, které s kvevri také experimentuje.

Kopřiva je ideální rostlinou pro jarní pročišťovací kúru

Kopřivy mají značné léčebné účinky a skvěle čistí tělo od škodlivin, proto se často používají do detoxikačních kúr.

Kopřiva obsahuje draslík, síru, železo, mangan, chlór, hořčík, třísloviny, křemičitan, chlorofyl, karotenoidy, flavonoidy, vitamín B2, vitamín C, kyseliny šťavelovou, mravenčí, octovou, pantotemovou a křemičitou.

Foto Profimedia.cz

ČAJOVÁ KÚRA

Čaj připravíme tak, že 2 lžičky čerstvých nebo sušených kopřiv přelijeme čtvrtlitrem vody a necháme přejít varem. Pak na 10 minut přiklopíme pokličkou, po této době scedíme a pijeme vlažný po doušcích 3x denně po jednom šálku po dobu dvou až tří týdnů. Stejně účinná je směs kopřivy, kterou obohatíme o sedmi-

krásku a petrklíč, další dvě skvělé jarní bylinky – čaj navíc bude chutnější a hlavně bude krásně vonět.

KOPŘIVOVÝ VÝLUH

Ještě více cenných látek je možné získat výluhem ve studené vodě. Čerstvé kopřivy posekáte na menší kousky a zalijete je asi litrem studené vody tak, aby kopřivy byly

celé ponořené. Tuto směs si připravíte večer a necháte přes noc luhovat. Pak slijete a popijíte během dne.

Pokud se vám nechce pousťet do pití kopřivy, zařaďte ji alespoň do svého jídelníčku, je to totiž surovina, která má své využití i v kuchyni. Lze ji upravit jako špenát, přidat do masových nádivek, do bramboráků, polévek. /mir/

Nelehký svět podle Jakuba Čermáka

■ Básník a písničkář Jakub Čermák říká si Cermaque na novém albu popisuje stinnější stránky současné tuzemské společnosti. Ale zároveň vzkazuje: Neboj.

Dušan Kütner

Po posledním téměř folkovém albu Gravitace natočeném v duu s Iamme Candlewickovou přichází písničkář a básník Jakub Čermák alias Cermaque s novou autorskou deskou nazvanou Neboj.

Na ní se popasovává s aktuálním děním v Česku, zneužíváním odkazu Karla Kryla, samotou či nenávisť a xenofobií, jak napovídá píseň Ortely nazvaná podle jedné nejmenované extremistické skupiny.

Foto Cermaque

NEBOJ. Jakub Čermák alias Cermaque přichází s osmou řadovou autorskou deskou **Neboj**, na které se popasovává s temnějšími stránkami aktuálního dění v tuzemské společnosti.

Čermák na nové desce propojuje kytarové folkové skladby s elektronikou, jazzem, bigbitem či hip-hopem, a to velmi nenásilně a přirozeně. Síla celého alba ale nespočívá jen v jednotli-

vých hudebních nápadech, kterých je více než dost, ale v nepřiliš vídané schopnosti pojmenovávat temnější stránky provázající dění ve společnosti, kterých zdá se v posledních letech přibývá.

Málokterý autor v poslední době jako Čermák – jinak syn tuzemské alternativní legendy Miroslava Waneka z Už jsme doma – dokáže jednou větou stručně a jasně vyjádřit překvapivě jed-

noduché myšlenky, třeba že „člověk je více než lid, člověk je více než republika“ jako v titulní písni Neboj nebo v povzdechu v písni Ortely na téma, jaké to je si v komentářích na sociálních sítích číst přání, ať už konečně zhebne.

Stejně jako předchozí alba je i to nové srdeční záležitostí, která v nejlepším slova smyslu navazuje na výsostně a ke společnosti kritické autory, jako byl Karel Kryl nebo je Vlasta Třešňák. Nazývat věci pravým jménem je odjakživa nevědecká práce, ale právě proto jsou a budou hlasy podobných pozorovatelů majících nadhled, odstup a talent vždy potřeba.

Cermaque: Neboj

Vydal: Indies Scope
Hodnocení: 90 %

267376/36

INZERCE

Speciál Auto Tipu o veteránech a youngtimerech

Které Porsche 911 je úplně nejlepší?

Velký srovnávací test

PRÁVĚ V PRODEJI

NAVÍC:

- CHEVROLET CORVETTE 1962
- TEST 7LITROVÝCH KORÁBŮ
MERCEDES 450 SEL, CADILLAC FLEETWOOD 60 SPECIAL,
PONTIAC CATALINA SAFARI A ISO GRIFO 7 LITRI

A DALŠÍ NA 132 STRANÁCH

Objednávejte také přes SMS pod kódem **ATS 171**.

Pošlete SMS na číslo 902 11 ve tvaru: KÓDmezeraJMÉNOmezeraPŘÍJMENÍmezeraADRESAmezeraMĚSTOmezeraPSČ

PŘÍKLAD: ATS 171 JAN NOVAK PRUBEZNA 233 OLOMOUC 77900

Cena každé přijaté SMS je 69 Kč vč. DPH a zahrnuje poštovné i balné. Provozuje CZECH NEWS CENTER a.s., infolinka 296 363 199 ve všední dny 8 -16 hod., mobil@cncenter.cz, www.platmobilem.cz.

Aktuální i starší vydání získáte online na www.autotip.auto.cz/special

Foto dne

Foto Reuters

KDYŽ POČASÍ NEPŘEJE. Nejen pěstitele ovoce i zeleniny v Česku trápí extrémní výkyvy počasí. Na snímku z vinice ve švýcarském Adlikonu stojí vinař Daniel Grab vedle parafinového hořáku, který používá na ochranu vinic proti mrazivým teplotám.

Tipy pro volný čas

SPORT**Pragovkou povede překážkový běh**

V sobotu 22. dubna odstartuje v 9.30 hodin v areálu vysočanské Pragovky městský překážkový běh Urban Challenge. Připravena bude pět tisíc metrů dlouhá trať s více než 25 originálními překážkami. Na účastníky čeká přeskokování aut, lezení přes kontejnery, běh atomovým krytem a mnoho dalších výzev.

HISTORIE**Muzeum připomene výročí Zikmunda a Hanzelky**

Národní technické muzeum v sobotu připomene 70. výročí první velké cesty Jiřího Hanzelky a Miroslava Zikmunda programem, jehož součástí bude start tematické pamětní jízdy automobilu Tatra 87. V areálu muzea budou vystaveny historické automobily a motocykly do roku 1970 a osobní automobily Tatra bez omezení roku výroby.

KONCERT**Kytarista a zpěvák Adrian Belew vystoupí v Lucerně**

Koncert amerického hudebníka Adriana Belewa, bývalého frontmana King Crimson a kytaristy, jehož služeb využili David Bowie, Frank Zappa či Talking Heads, začne v 19.30 hodin v Lucerna Music baru. Belew vystoupí v Praze se svým Power Triem, které doplňují Julie Slicková na baskytaru a Tobias Ralph na bicí.

VÝSTAVA**Na radnici představí dílo Oldřicha Smutného**

Od 21. dubna do 21. května budou v Novoměstské radnici na Karlově náměstí vystaveny akvarely a monotypy výtvarníka Oldřicha Smutného. Výstava se soustředí na jeho díla ze šedesátých let minulého století, kdy byl členem seskupení výtvarníků UB-12. Smutný byl autorem abstraktních maleb inspirovaných krajinou jižních Čech.

VÝLET**Rakušané a Prusové utkají u Liberce**

Liberec si o víkend připomene 260. výročí bitvy, která na jeho dnešním území proběhla v rámci takzvané sedmileté války. V pátek bude v centru města představena dobová kuchyně, vojenský lazaret či velitelský stan. V sobotu se pak od 14 hodin ve Veseckém areálu v rámci dobové rekonstrukce opět střetnou rakuští a prušští vojáci. /mas/